

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს

სკოპინგის დასკვნა №7

16.01.2019

საერთო მონაცემები:

საქმიანობის დასახელება: მეტალურგიული წარმოება

საქმიანობის განმახორციელებელის დასახელება და მისამართი: შპს „გეო მეტალი“, ქ. თბილისი, ბ. ხმელინცკის ქ. N48. კორ.4ბ, ბ35

საქმიანობის განხორციელების ადგილი: ზესტაფონის მუნიციპალიტეტი, სოფ. პირველი სვირი

განაცხადის შემოსვლის თარიღი: 03.12.2018

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: შპს „სამნი“

ძირითადი საპროექტო მონაცემები

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში შპს „გეო მეტალის“ მიერ წარმოდგენილია მეტალურგიულ წარმოებაზე (ფეროსილიკომანგანუმის წარმოება) სკოპინგის ანგარიში.

საქმიანობის განმახორციელებელია შპს „გეო მეტალი“, სკოპინგის ანგარიში მოამზადა შპს „სამნიმ“. პროექტი ითვალისწინებს ზესტაფონის მუნიციპალიტეტის, სოფ. პირველი სვირის ტერიტორიაზე, მოქ. ამირან სირაძისაგან იჯარით აღებულ 5181 მ² არასასოფლო-სამეურნეო მიწის ნაკვეთზე (ს/კ 32.11.32.147) ფეროსილიკომანგანუმის წარმოებას. აღნიშნული ტერიტორიიდან მანძილი უახლოეს მოსახლემდე შეადგენს 415 მ.-ს, მდინარე ყვირილამდე 480 მ.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად შპს „გეო მეტალის“ მიერ 0,25 ტ/სთ. წარმადობის ლითონის სადნობი ლუმელის მოწყობის მიზნით 2016-2017 წლებში განხორციელდა შენობისა და საჭირო მოწყობილობების სამონტაჟო სამუშაოები თუმცა ექსპლუატაციაში საწარმო არ შესულა. მეტალურგიული საწარმოს სამონტაჟო სამუშაოები დღემდე არ არის დასრულებული, კომპანიას პროდუქცია არ უწარმოებია.

საწარმოს პროფილია ფეროსილიკომანგანუმის წარმოება. აღნიშნულის წარმოებისათვის ლითონის სადნობი ლუმელი განთავსებულია 396 მ²-ს ფართობის სასაწყობე შენობაში. თვეში დაგეგმილია 150 ტ. ფეროსილიკომანგანუმის წარმოება, რაც წელიწადში შეადგენს 1800 ტონას. საწარმო იმუშავებს 24 საათს (6 ტ/დღე-ღამეში), წელიწადში 300 დღე-ღამეს. დაგეგმილი

წარმადობის მისაღწევად საჭირო ნედლეულის სახეობა და ოდენობა შეადგენს: მანგანუმის კონცენტრატი (I და II ხარისხის)- 2160 ტ/წელ; კოქსი-360 ტ/წელ; კვარცი-126 ტ/წელ; კირქვა-108 ტ/წელ; რკინის ჯართი-180 ტ/წელ. ობიექტის წყალმომარაგება გათვალისწინებულია ტერიტორიაზე არსებული მიწისქვეშა ჭაბურღილიდან, სათანადო ლიცენზიის საფუძველზე.

საწარმოსათვის საჭირო ყველა ტექნოლოგიური დანადგარი და მოწყობილობა დამონტაჟდება დახურულ შენობაში.

ფეროსილიკომანგანუმის დნობისათვის გათვალისწინებულია მუდმივი დენის, 0,3 მვა. ელექტრო ღუმელის (d-2000) გამოყენება. ღუმელს მოემსახურება TIP BMI 5000 ტრანსფორმატორი. შენობაში მოეწყობა ხიდური ამწეები, რომლითაც უზრუნველყოფილი იქნება შენობის შიგნით ნედლეულისა და პროდუქციის ტრანსპორტირება.

ნედლეულის ტერიტორიაზე შემოზიდვა განხორციელდება ავტოთვიტმცლელებით. ნედლეულის შექმნა გათვალისწინებულია: მანგანუმის კონცენტრატის - შპს „ჯორჯიან მანგანუმისაგან“, შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე; კვარცის და დოლომიტის - ლიცენზირებული კარიერებიდან; ელ. მასის - შესაბამისი კომპანიებიდან, ხელშეკრულების საფუძველზე; რკინის ჯართის შექმნა განხორციელდება შესაბამისი პუნქტებიდან. ნედლეულის სასაწყობე მეურნეობა განთავსდება შენობის შიგნით, შესასვლელი კარის ორივე მხარეს.

ტექნოლოგიური პროცესი

კაზმის მომზადება მიმდინარეობს ხელით, ნედლეული წონით იყრება სასწორზე დაკიდულ საკაზმე კალათაში, რომელიც შევსების შემდეგ ჭერზე დაკიდული ამწის საშუალებით იყრება შემრევში. შემრევში ხდება კაზმის არევა და ისევ საკაზმე კალათაში ჩაყრა. დოზირებული და შერეული კაზმი ელექტროამწის საშუალებით თავსდება სადნობი ღუმელის თავზე მოწყობილ მკვებავ ხვიშირებში, საიდანაც კაზმსავალი მილებით მიეწოდება ღუმელს. კაზმის მიწოდება ხდება თანდათანობით, პროცესის დაწყებიდან 40 წუთის განმავლობაში. დნობის პროცესს უზრუნველყოფს ერთი ელექტროდი. დენის მიწოდება ხდება შენობის შიგნით მოწყობილი ტრანსფორმატორიდან. ელექტროდის გადაშვების რეგულირება ხდება ხელის მექანიკური მარეგულირებელით. ლითონის გამოშვება მოხდება ყოველ 1 საათში და 40 წუთში. შენადნობი ისხმება წინასწარ მომზადებულ ციხვში, წილია გაედინება შენობის გარეთ გასაცივებელ ქვაბში. ციხვში დარჩენილი შენადნობი ისხმება სპეციალურ ავზებში, საიდანაც გაცივების შემდეგ იღებენ ავზის გადმობრუნებით. პროდუქცია შეიფუთება მოთხოვნილების შესაბამისად და დასაწყობდება პროდუქციისათვის განკუთვნილ ბაქანზე.

გზმ-ს ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

- 1. გზმ-ს ანგარიში უნდა მოიცავდეს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მე-3 ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
- 2. გზმ-ს ანგარიშს უნდა დაერთოს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მე-4 ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
- 3. გზმ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს** სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი

ინფორმაცია, გზმ-ს პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;

4. გზმ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:

- პროექტის საჭიროების დასაბუთება;
- პროექტის აღწერა;
- ტექნოლოგიური სქემა;
- საწარმოს ინფრასტრუქტურული ობიექტების, დანადგარებისა და ტექნოლოგიური მოწყობილობების აღწერა;
- საწარმოს ტერიტორიაზე დამატებითი ინფრასტრუქტურის ობიექტების აღწერა;
- პროექტის ალტერნატიული ვარიანტები: შესაბამისი დასაბუთებით, მათ შორის არაქმედების ალტერნატივა და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული დასაბუთებული ალტერნატივა;
- ტექნოლოგიური ალტერნატივები და შერჩეული ალტერნატივის უპირატესობები;
- ტერიტორიის GIS კოორდინატები;
- საწარმოს ძირითადი ფიზიკური მახასიათებლები (სიმძლავრე, მასშტაბი, რაოდენობა);
- საწარმოში არსებული დანადგარების სიმძლავრე და წარმადობა;
- წარმოქმნილი სანიაღვრე წყლების მართვის საკითხები (სანიაღვრე წყლების გამწმენდის მოწყობა);
- საწარმოში დაგეგმილი წყალმომარაგების სისტემის სრული აღწერა;
- სამეურნეო დანიშნულების წყლით საწარმოს მომარაგების საკითხები;
- წყლის ტექნოლოგიურ ციკლში გამოყენების საკითხები;
- საწარმოში წარმოქმნილი ჩამდინარე წყლების მართვის საკითხი;
- წარმოებაში გამოყენებული მადნის დახასიათება;
- ნედლეულის დასაწყობების მოედნების აღწერა;
- წიდის მართვის დეტალური ღონისძიებები;
- საწარმოში წარმოქმნილი საყოფაცხოვრებო, საწარმოო, სახიფათო და არასახიფათო ნარჩენების შეგროვება, დასაწყობების და მათი შემდგომი მართვის ღონისძიებების დეტალური აღწერა;
- დასაქმებული ადამიანების რაოდენობა და სამუშაო გრაფიკი;
- საწარმოში გათვალისწინებული ქსოვილოვანი, სახელოიანი ფილტრის ეფექტურობა;

5. გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის და პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი ზემოქმედებების შეჯამება მათ შორის:

- ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე საწარმოს საქმიანობის ეტაპზე, ემისიები ნედლეულისა და მზა პროდუქციის დასაწყობებისას, გაფრქვევის წყაროები, გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები, გაბნევის ანგარიში და სხვა.
- ხმაურის გავრცელება და მოსალოდნელი ზემოქმედება საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე და შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება გრუნტის ხარისხზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება;

- ნარჩენების მართვის საკითხები, ნარჩენების მართვის გეგმა, ნარჩენების წარმოქმნით და გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედება;
- ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება ისტორიულ-კულტურულ და არქეოლოგიურ ძეგლებზე;
- ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა;
- ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების დეტალური გეგმა;
- გზმ-ს ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;
- საწარმოს განთავსების ტერიტორიის სიტუაციური სქემა (შესაბამისი აღნიშვნებით, ფოტო მასალა);
- საწარმოს გენერალური გეგმა;
- შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა-გრაფიკი;

ექსპერტიზის ეტაპზე წარმოდგენილ გარემოზე ზემოქმედების ანგარიშს თან უნდა ახლდეს ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი. წარმოდგენილ დოკუმენტაციაში ასახული უნდა იყოს ობიექტის ფუნქციონირებით გამოწვეული ზეგავლენა ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე, ასევე დადგენილი უნდა იყოს მავნე ნივთიერებათა გამოყოფის და გაფრქვევის წყაროები, ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული მავნე ნივთიერებების შემადგენლობა, მათი რაოდენობრივი მაჩვენებლები და გაფრქვევის სხვა პარამეტრები, რის საფუძველზეც სპეციალისტების მიერ შეფასებული იქნება საპროექტო ტერიტორიიდან უახლოეს მოსახლემდე ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაბნების ანგარიში, რომლის მიხედვითაც ობიექტის ექსპლუატაციის შედეგად ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული არცერთი მავნე ნივთიერების კონცენტრაცია ფონური კონცენტრაციის გათვალისწინებით არ უნდა აჭარბებდეს ნორმით დადგენილ მის დასაშვებ მნიშვნელობას.

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში შპს „გეო მეტალის“ მიერ წარმოდგენილ, ზესტაფონის მუნიციპალიტეტში, სოფელი პირველი სვირის ტერიტორიაზე მეტალურგიულ წარმოებაზე **სავალდებულოა გზმ-ს ანგარიში მომზადდეს** წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.